

A8-0050/2017

2.3.2017

JELENTÉS

a Bizottság Montegróról szóló, 2016. évi jelentéséről
(2016/2309(INI))

Külügyi Bizottság

Előadó: Charles Tannock

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN	14
NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN	15

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a Bizottság Montenegróról szóló, 2016. évi jelentéséről (2016/2309(INI))

Az Európai Parlament,

tekintettel az Európai Tanács 2003. június 19–20-i ülésének következtetéseire, és annak „Szaloniki cselekvési program a Nyugat-Balkánért: az európai integráció útján” című mellékletére,

- tekintettel az egyrészlől az Európai Közösségek és tagállamai, másrészlől a Montenegrói Köztársaság közötti, 2010. március 29-i stabilizációs és társulási megállapodásra (STM)¹,
- tekintettel az EU–Montenegró csatlakozási konferencia 2015. június 30-i helyettesi szintű és 2016. december 13-i miniszteri szintű ülésének eredményére,
- tekintettel a Tanács 2012. június 26-i következtetéseire, amelyek értelmében úgy határozott, hogy 2012. június 29-én csatlakozási tárgyalásokat kezd Montenegróval, valamint a 2016. december 13-i következtetéseire, amely utóbbiakat a delegációk elsöprő többsége támogatót,
- tekintettel az EU–Montenegró Stabilizációs és Társulási Tanács 2016. június 20-i, Brüsszelben tartott hetedik ülésére,
- tekintettel a „2016. évi közlemény az EU bővítési stratégiájáról” című, 2016. november 9-i bizottsági közleményre (COM(2016)0715), és az azt kísérő, „2016. évi jelentés Montenegróról” című bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2016)0360),
- tekintettel a 2016. július 4-én, Párizsban megrendezett nyugat-balkáni csúcstalálkozó elnökének záró nyilatkozatára, valamint a 2016-os párizsi csúcs számára a civil társadalmi szervezetek által megfogalmazott ajánlásokra,
- tekintettel a NATO-tagállamok külügyminiszterinek 2015. december 2-i határozatára, továbbá a Montenegró NATO-csatlakozásáról szóló jegyzőkönyv 2016. május 19-i aláírására,
- tekintettel az EBESZ/ODIHR választási megfigyelő küldöttségének a 2016. október 16-i parlamenti választásokról szóló zárójelentésére,
- tekintettel az EU–Montenegró konzultatív vegyes bizottság 2016. november 8-án Budvában tartott 8. ülésén tett közös nyilatkozatra,
- tekintettel az EU–Montenegró Stabilizációs és Társulási Parlamenti Bizottság 2015. május 19–20-án Podgoricában tartott 12. ülésén született nyilatkozatra és ajánlásokra,
- tekintettel a Montenegróról szóló korábbi állásfoglalásaira,

¹ HL L 108., 2010.4.29., 1. o.

- tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A8-0050/2017),
- A. mivel az euroatlanti integráció Montenegró kulcsfontosságú külpolitikai prioritása;
 - B. mivel újabb előrelépést sikerült tenni a csatlakozási tárgyalásokban; mivel a csatlakozási folyamat leginkább előrehaladott állapotában jelenleg Montenegró van; mivel a jogállamiság területén a jogi keret nagy részben készen áll, és az intézményi felépítés a helyén van;
 - C. mivel továbbra is kétségek merülnek fel a megosztott belföldi közhangulat és az ellenzék parlamenti bojkottja miatt; mivel a kormányzó koalíció és az ellenzék közötti tartós párbeszéd és konstruktív együttműködés kulcskérdés a csatlakozási folyamat további sikerének biztosításához;
 - D. mivel a korrupció és a szervezett bűnözés továbbra is súlyos aggodalomra ad okot;
 - E. mivel a civil társadalmi szervezetek részt tudnak venni munkacsoportokban, ideértve a csatlakozás tárgyalásokat is, ám elégedetlenségüket fejezték ki a politikai döntéshozatalba való bevonásuk szintje és az információkhoz való hozzáférésük lehetősége vonatkozásában; mivel rendkívül aggasztó, hogy egyes civil társadalmi aktivistákat személyesen vettek célba lejárató kampányokban a tömegtájékoztatási eszközök;
 - F. mivel a jogállamiságot érintő 23. és 24. tárgyalási fejezet vonatkozásában Montenegró előrelépése továbbra is fontos a tárgyalási folyamat általános üteme szempontjából;
 - G. mivel a véleménynyilvánítás szabadsága és a médiaszabadság az EU alapvető értékeit képviselik, és minden demokrácia sarokkövét képezik; mivel a montenegrói médiaközösség rendkívül átpolitizált, a cenzúra és az öncenzúra továbbra is fennállnak, valamint előfordul az újságírókra nehezedő gazdasági és politikai nyomásgyakorlás;
1. üdvözli Montenegró uniós integrációban elért folyamatos előrehaladását; üdvözli, hogy Montenegró folyamatos előrehaladást ért el a csatlakozási tárgyalások során, megjegyezve, hogy eddig 26 tárgyalási fejezetet nyitottak meg tárgyalásra, és kettőt már ideiglenesen lezártak; felhívja a Tanácsot, hogy gyorsítsa fel Montenegróval a tárgyalásokat; sürgeti további tárgyalási fejezetek megnyitását és lezárását a 2017. évi csatlakozás tárgyalások során; elismerti Montenegró 2017–2018-ra szóló uniós csatlakozási programjának kormány általi elfogadását; ösztönzi Montenegrót, hogy gyorsítsa a reformok ütemét, növelje erőfeszítéseit az összes referenciakritérium teljesítésén, és továbbra is összpontosítson a csatlakozási folyamat alapelemeire; emlékeztet arra, hogy alapvető fontosságú konkrét és fenntartható eredmények elérése, amelyekhez kiemelkedő végrehajtási arány társul, különösen a jogállamiság, az igazságszolgáltatás, valamint a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem területén;
 2. elismerését fejezi ki az illetékes hatóságoknak, hogy 2016. október 16-án rendezett módon és az alapvető szabadságok általános betartásával megtartották a parlamenti választásokat; ösztönzi a nemzetközi normákhoz való további igazodást; üdvözli azt a

tényt, hogy 2002 óta a legmagasabb volt a szavazók száma; üdvözli a felülvizsgált jogi keretet, amely szerint a parlamenti választásokat megtartották, azonban megállapítja, hogy továbbra is fennállnak bizonyos adminisztratív hiányosságok, többek között az Állami Választási Bizottsággal, valamint a választói névjegyzékbe való felvétel pontosságával és a politikai beavatkozással kapcsolatos aggodalmak;

3. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a választás napján ideiglenesen be kellett zárni internetes kommunikációs platformokat, és amiatt, hogy néhány nappal a választások előtt feltörték a Demokratikus Átmenet Központjának weboldalát, ami akadályozta a civil társadalmi szervezetek munkáját a választások ellenőrzésében; felhívja az illetékes hatóságokat, hogy orvosolják a hiányosságokat, valamint gördülékeny és átlátható módon és az EBESZ/ODIHR ajánlásaival összhangban vizsgálják ki az állítólagos eljárási szabálytalanságokat, többek között az állami forrásokkal való állítólagos visszaéléseket és a hivatali visszaéléseket, továbbá minden egyéb jelentett hiányosságot; elvárja az Állami Választási Bizottság függetlenségének fenntartását; úgy véli, hogy a választási folyamat javítása szükséges a választási folyamatba vetett teljes bizalom kiépítése érdekében; sajnálattal veszi tudomásul, hogy az ellenzék egy része nem ismerte el a választási eredményeket; elismeri, hogy külső szereplők azzal a céllal tettek kísérleteket, hogy megfosszák hitelétől a választási folyamatot, és ez nehézségeket okozott; elvárja, hogy az új kormány fenntartsa a reformfolyamat iránti politikai elkötelezettségét, és felszólítja az összes politikai pártot, hogy folytassanak újra konstruktív párbeszédet;
4. tudomásul veszi a „választói bizalom kormányának” e választások előkészítése során történő megalakulását; üdvözli, hogy ezt a folyamatot montenegróiak vezették pártközi alapon;
5. aggodalommal állapítja meg, hogy Oroszország állítólag befolyást kíván gyakorolni a montenegrói helyzet alakulására, mivel ez a magatartás a régióban a Nyugat-Balkán további destabilizálódását idézheti elő; aggodalmát fejezi ki a 2016. október 16-án bekövetkezett súlyos incidensek – többek között az állítólagos államcsíny – miatt, és felszólítja az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét/a Bizottság alelnökét és a Bizottságot, hogy kísérje szoros figyelemmel az illetékes hatóságok folyamatban lévő vizsgálatait; elismerését fejezi ki, amiért Szerbia hajlandó együttműködni ezekben a vizsgálatokban; fontosnak tartja, hogy a tagállamok megfelelő szervei megosszák az ezen incidensekkel kapcsolatos információkat egymás között, valamint a főképviselővel/alelnökkel és a Bizottsággal;
6. továbbra is komoly aggodalommal tölti el, hogy megosztottság tapasztalható a belföldi közhangulatban, és az ellenzék tagjai bojkottálják a parlamenti tevékenységeket; felszólítja az ellenzéket, hogy éljen a montenegrói miniszterelnök ajánlatával, hogy a bojkott befejezéséért cserébe vegyen részt a kormányban; ismételten felszólítja az összes politikai erőt, hogy folytassanak konstruktív párbeszédet és együttműködést a montenegrói parlamenten belül; felszólít a csatlakozási folyamat és a költségvetési felügyeleti képesség parlamenti ellenőrzésének további megerősítésére; elismerését fejezi ki a parlamentnek a magas szintű átláthatóság folyamatos biztosításáért; aggodalmát fejezi ki, amiért a kormányellenes tüntetések során aránytalan mértékű erőszakot alkalmaznak; továbbra is kitarthat, hogy megfelelő politikai nyomom követésre van szükség a kompromittáló hangfelvételek ügyében; felszólít a szervezett

bűnözést és a korrupciót érintő intézkedések végrehajtására vonatkozó parlamenti ellenőrzés javítására;

7. felkéri a kormányt, hogy javítsa a tájékoztatáshoz való hozzáférést, különösen az olyan nagy infrastrukturális projektekkel kapcsolatban, mint az autópálya-építés, a privatizáció, a közbeszerzés és az igazságügyi műveletek;
8. üdvözli a 2016 és 2020 közötti időszakra szóló új közigazgatási reformstratégiát, az államháztartási gazdálkodási reformprogramot, a fizetésekről szóló új törvény hatálybalépését és az adminisztratív eljárások egyszerűsítését; kéri, hogy hozzanak intézkedéseket annak érdekében, hogy a közigazgatási reformstratégia végrehajtásához elegendő költségvetési forrás álljon rendelkezésre, továbbá legyen meg a következetes politikai akarat a közigazgatás észszerűsítéséhez, tekintettel a csatlakozási folyamatra is; megjegyzi, hogy az adminisztratív kapacitások erősítése irányába korlátozott előrehaladás történt; ösztönzi a közigazgatás teljes mértékű depolitizálását; elengedhetetlennek tartja az érdemeken alapuló előléptetés, a szakmaiság, az elszámoltathatóság, az átláthatóság és az időben történő szabályozási hatásvizsgálat elvének alkalmazását, valamint a polgárok korrupciótól mentes, megfelelő ügyintézéshez és az információhoz való jogának biztosítását;
9. megjegyzi, hogy előrelépés történt az igazságszolgáltatás reformjában, ideértve a jobb intézményi kapacitásokat; továbbra is aggodalommal tölti el a bírói függetlenség jogtalan befolyásolása, különösen a bírák kinevezését illetően; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az igazságszolgáltatás elszámoltathatóságát a bírák és az ügyészek számára szóló új fegyelmi rendszerek és etikai kódexek végrehajtásának nyomon követése révén; hangsúlyozza, hogy észszerűsíteni kell az igazságszolgáltatási hálózatot, és tovább kell javítani a kapacitásokat, hogy ellenőrizni lehessen a bíróságok tekintetében mutatkozó lemaradásokat és tovább lehessen csökkenteni a folyamatban levő ügyek számát; hatékony intézményi és egyéni elszámoltathatóságra szólít fel, amikor korrupcióval, pénzmosással és szervezett bűnözéssel összefüggő vádindítványok feldolgozásáról van szó; kiemeli az információhoz való hozzáféréssel kapcsolatos bírósági határozatok hatékony végrehajtásának igényét és azt, hogy szembe kell szállni azzal az elterjedt gyakorlattal, hogy a hozzáférés korlátozása érdekében titkosítják a dokumentumokat; hangsúlyozza, hogy növelni kell a meglévő panaszkezelési mechanizmusok általános ismertségét;
10. miközben elismeri, hogy történt bizonyos előrelépés a háborús bűncselekmények nyomon követésében, felszólítja az illetékes hatóságokat, hogy a nemzetközi normákkal összhangban lépjenek fel a háborús bűncselekmények hatékony kivizsgálása, az elkövetők büntetőeljárás alá vonása, bíróság elé állítása és elítélése érdekében, valamint azért, hogy a háborús bűnök ne maradjanak büntetlenül, különösen a parancsnoki lánc élén álló felelős tisztviselők tekintetében; üdvözli a büntető eljárás alá vonás stratégiájának alkalmazását új ügyek megnyitása és konkrét eredmények elérése céljából; hangsúlyozza, hogy hatékonyan kell biztosítani a háborús bűncselekmények áldozatai számára az igazságszolgáltatáshoz és a tisztességes kártérítéshez való akadálytalan hozzáférést, valamint teljes mértékben védelmezni kell a tanúkat a háborús bűnökkel kapcsolatos eljárások során;
11. aggodalommal jegyzi meg, hogy a korrupció sok területen továbbra is elterjedt, de

üdvözlő, hogy többek között a Korrupcióellenes Ügynökség teljes körű működése és különleges korrupcióellenes ügyészek kinevezése, valamint a speciális hosszú távú képzés iránti igény kezelése révén a korrupcióellenes intézkedési keret további megerősítésre került; alapvető fontosságúnak tartja, hogy biztosítsák függetlenségüket a vizsgálatok során; hangsúlyozza a Korrupcióellenes Ügynökség politikailag pártatlan, szakszerű és átlátható tevékenységének fontosságát, különösen a magas szinten elkövetett korrupciós esetek és a pártfinanszírozás tekintetében; ismételten hangsúlyozza, hogy nyomon kell követni egyrészt a sikeres nyomozásokat és ítéleteket, különösen a magas szinten elkövetett korrupciós esetekben, másrészt a korrupció megelőzése érdekében hozott intézkedéseket, ideértve a jogi szankciók hatékonyabb alkalmazását is; felszólítja az új kormányt, hogy a korrupció visszaszorítását tegye egyik prioritásává, elégséges emberi és költségvetési erőforrást szentelve a feladatnak;

12. felszólít a korrupcióra különösen érzékeny területekre, például a közbeszerzésre, a privatizációra, a várostervezésre, az oktatásra, az egészségügyi ellátásra, a helyi önkormányzatokra és a rendőrségre vonatkozó ágazati cselekvési tervek hatékony végrehajtására; felszólít a potenciális visszaélés-bejelentési ügyek hatékony kivizsgálására és a bejelentők megfelelő védelmére; felszólít, hogy építsék be a montenegrói büntető törvénykönyvbe a jogellenes meggazdagodás bűncselekményét; felszólít az Eurojust és Montenegro közötti Együtműködési Egyezmény hatékony végrehajtására, hogy javítsák az igazságügyi együttműködést a bűnözés súlyos formáival szembeni küzdelemben; felszólít a visszaélést bejelentő személyek védelmének javítására irányuló intézkedésekre;
13. tudomásul veszi a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemre irányuló cselekvési terv elfogadását, és az Európa Tanács terrorizmus megelőzéséről szóló Egyezményéhez csatolt kiegészítő jegyzőkönyv aláírását; hangsúlyozza, hogy a szervezett bűnözéssel kapcsolatos ügyekben további nyomon követést kell kialakítani, különösen az emberkereskedelem és a pénzmosás tekintetében, hogy biztosítani lehessen az ügynökségek közötti szorosabb együttműködést, valamint a szervezett bűnözés elleni küzdelemben folytatott regionális és nemzetközi együttműködés további fokozását; kiemeli, hogy igazságügyi könyvviteli tanácsadó szakemberekre van szükség az előírás szerű nyomozások támogatásához;
14. üdvözlő az emberkereskedelem elleni küzdelemhez kialakított jogi keretben eszközölt javításokat; hangsúlyozza azonban, hogy az emberkereskedelem áldozatainak jobb azonosítására van szükség, és javítani kell a segítségnyújtáshoz, kártérítéshez és védelemhez való hozzáférést;
15. üdvözlő az erőszakos szélsőséges elleni küzdelemre irányuló új stratégiát (2016–2018), amely kiegészíti a terrorizmus, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzésére és felszámolására irányuló nemzeti stratégiát; tudomásul veszi egy új hírszerző egység létrehozását, amelynek feladata az erőszakos szélsőséges csoportok potenciális tagjainak azonosítása és ellenőrzése; alapvetőnek tartja, hogy már a radikalizálódás korai szakaszában azonosítsák radikalizálódó személyeket annak megelőzése céljából, hogy erőszakos szélsőséges csoportok toborozni tudják őket, és hogy sikeresen visszavezessék őket a társadalomba; fontosnak tartja, hogy minden ez irányú intézkedésnek a nemzetközi normákkal és jogi kötelezettségekkel összhangban biztosítani kell az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartását;

kiemeli a tudatosság növelésének fontosságát a lehetséges terrorfenyegetések figyelemmel kísérése érdekében;

16. elismeri a civil társadalmi szervezetek részvételét a csatlakozási előkészületekben, felszólítja az illetékes hatóságokat, hogy továbbra is segítsék elő a civil társadalmi szervezetek EU-val kapcsolatos információkhoz való hozzáférését, és biztosítsák, hogy a civil társadalmi szervezetekkel folytatott konzultációkra, ahol csak lehetséges, érdemi módon kerüljön sor; felszólítja az illetékes hatóságokat, hogy alakítsanak ki egy támogatóbb és befogadóbb megközelítést a helyi tevékenységek civil társadalmi szervezetek által történő elősegítése érdekében, és ösztönözzék ez utóbbiakat a választási folyamat egészének áttekintésében való aktív részvételre; sürgeti az illetékes hatóságokat, hogy mind nemzeti, mind helyi szinten fentarthatóbb, átláthatóbb és hatékonyabb módon alakítsák ki a civil társadalmi szervezetek állami finanszírozását; felszólítja az illetékes hatóságokat, hogy teremtsék meg az önkéntes munka és a nagyobb mértékű állampolgári részvétel feltételeit; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy bizonyos civil társadalmi aktivisták ellen továbbra is lejárató kampányokra és megfélemlítési kísérletekre került sor; felszólítja az illetékes hatóságokat, hogy vizsgálják ki és tisztázzák e kísérletek okát, és fokozzák erőfeszítéseiket a civil társadalmi aktivisták védelme érdekében;
17. megállapítja, hogy sikerült némi előrelépést elérni a kisebbségek helyzetének javítása terén – többek között számos jogalkotási reform végrehajtásával – az uniós és a nemzetközi emberi jogi normákhoz való nagyobb igazodás biztosítása érdekében; üdvözlö, hogy elfogadták a 2016–2020 közötti időszakra vonatkozó, a roma és az egyiptomi közösségek társadalmi befogadására irányuló stratégiát és cselekvési tervet; kéri, hogy különítsenek el megfelelő költségvetést, hogy a cselekvési tervet megfelelően végre lehessen hajtani; mélyszéges aggodalmának ad hangot a roma közösségben élő asszonyok és lányok kettős megkülönböztetése miatt, valamint a roma közösség, az egyiptomi kisebbség és az askáli emberek egészségügyi ellátáshoz, oktatáshoz, lakhatáshoz és foglalkoztatáshoz való hozzáférése tekintetében; ösztönzi az illetékes hatóságokat, hogy továbbra is fokozzák erőfeszítéseiket az LMBTI-személyek jogainak védelmében; tudomásul veszi, hogy a szexuális sokszínűség elfogadása a montenegrói társadalmon belül nehézségekbe ütközik; felszólítja az illetékes hatóságokat, hogy tegyenek további erőfeszítéseket az antidiszkriminációval kapcsolatos tudatosság növelésére a nyilvánosság előtt; továbbra is aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a legtöbb középület, többek között egészségügyi központok és egyetemi tanszékek még mindig nem elérhetők a fogyatékossgal élők számára, és hogy még mindig korlátozott a fogyatékkal élő emberek foglalkoztatása; további intézkedésekre szólít fel a Boka Kotorska régió többnemzetiségű identitásának megóvása érdekében;
18. az emberi jogi intézmények további megerősítésére szólít fel, ideértve az ombudsmant és az Emberi Jogok és Kisebbségek Minisztériumát, és úgy véli, hogy növelni kell a nemzetközi és európai emberi jogi törvényekkel és normákkal kapcsolatos ismereteiket; aggodalommal tölti el az egységes megközelítés hiánya és az emberi jogok megsértésével kapcsolatos szankciók alacsony szintje;
19. továbbra is aggasztónak tartja a nemi alapú, családon belüli és szexuális erőszak meglétét, a büntetőeljárások hiányát, az elkövetőknek a nemzetközi normákkal összhangban történő megfelelő elítélését, valamint az áldozatok számára nyújtandó

támogatás és védelem elégtelenségét; intézkedéseket szorgalmaz megfelelő védelmi szolgáltatások kialakítása, a vonatkozó intézményközi koordináció fokozása, valamint annak érdekében, hogy hatékonyabban kiaknázzák a családon belüli erőszak eseteit tartalmazó új, egyesített adatbázist és végrehajtsák a családon belüli erőszak elleni küzdelemlről szóló 2016–2020-as stratégiát; kiemeli annak fontosságát, hogy az állami intézményekben oktatni és képezni kell a munkavállalókat az áldozatokkal való foglalkozásra; felszólítja az illetékes hatóságokat, hogy biztosítsák a kényszerházasságok áldozatainak megfelelő védelmet, hosszú távú elszállásolását, pénzügyi támogatását és oktatási programjait, valamint az elkövetők hatékony büntető eljárás alá vonását és elítélését; hangsúlyozza, hogy bátorítani kell a nők képviselőt a politika színterén, ideértve a kulcsfontosságú döntéshozó pozíciókat is, valamint javítani kell a munkaerőpiacra való bejutásukat és a munkaerőpiacon betöltött szerepüket; felszólít a közpolitika fejlesztésére, amely segíti a munkahelyi és családi kapcsolatok kiegyensúlyozását; tudomásul veszi a nemek közötti egyenlőségről szóló 2013–2017-es cselekvési terv folyamatos végrehajtását; sürgeti az illetékes hatóságokat, hogy a jogszabály végrehajtásához elegendő költségvetési előirányzatot határozzanak meg; megjegyzi, hogy vannak a kihívások a gyerekeket érintő szakpolitikák koordinálása terén, és hogy a gyerekekkel szembeni erőszak továbbra is aggodalomra ad okot;

20. felszólítja a montenegrói hatóságokat, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket a gyerekekkel szembeni erőszak, az emberkereskedelem és a kényszerített gyermekházasságok megelőzése érdekében, amelyek meglétéről továbbra is beszámolnak a nem kormányzati szervek;
21. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy folyamatosan és komolyan kell dolgozni a montenegrói jogrendszernek az emberi jogokat és a fogyatékkal élő emberek szabadságát érintő nemzetközi jogi normákkal való összehangolásán, a jogállamiság, az alkotmányosság és a jogszerűség elvének tiszteletben tartása érdekében;
22. továbbra is aggódik a véleménynyilvánítás szabadságának és a média szabadságának montenegrói helyzete miatt és amiatt, hogy a kormány nem vizsgálja ki hatékonyan az újságírókat ért támadásokat; ismételten felszólítja az illetékes hatóságokat, hogy rendezzék az újságírók elleni erőszakos cselekmények, megfélemlítések és fenyegetések régóta folyamatban levő ügyeit, hozzanak intézkedéseket a médiaszakemberek védelmére, valamint teremtsék meg a szabad oknyomozó újságírás biztonságos környezetét; aggodalmát fejezi ki a rendőri erők ellen elkövetett támadások miatt és az újságírók elleni nyomásgyakorlás és megfélemlítés legújabb esetei miatt, ideértve a lejárató kampányokat, a fizikai támadásokat és fenyegetéseket, valamint a médiával való összeütközés eseteit a kormányellenes tüntetéseken, ideértve az önkényes letartóztatásokat és a berendezések lefoglalását is; aggodalmát fejezi ki amiatt is, hogy továbbra sincs megfelelő nyomozás e támadások vonatkozásában, és hiányzik ezeknek az eseteknek a megoldása; megjegyzi, hogy a rágalmozási ügyek száma továbbra is magas; ragaszkodik az átlátható állami hirdetésekhez a magántulajdonú médiában, a montenegrói büntető törvénykönyv módosításához és új bűncselekmény-kategóriák bevezetéséhez azzal a céllal, hogy a munkájukat végző újságírók elleni támadások megelőzhetőek és büntethetőek legyenek; tudomásul veszi az annak érdekében tett jogi intézkedéseket, hogy nagyobb pénzügyi függetlenséget és fenntarthatóságot biztosítsanak az RTCG közszolgálati műsorszolgáltató számára, valamint további lépések megtételére szólít fel, hogy biztosítsák függetlenségét, beleértve a szerkesztői

függetlenséget; hangsúlyozza, hogy támogatni és erősíteni kell a meglévő önszabályozó mechanizmusokat; hangsúlyozza, hogy az újságírók felülvizsgált etikai kódexét hatékonyan és egységesen kell alkalmazni az egész médiaközösségben; felszólítja adott esetben az uniós küldöttségek és az uniós tagállami nagykövetségek megfigyelőit, hogy rendszeresebben vegyenek részt az újságírók és a médiaszakemberek elleni bírósági tárgyalásokon;

23. megjegyzi, hogy az Állami Választási Bizottság korlátozta a média hozzáférését a 2016-os választások során; felszólít az EBESZ/ODIHR választási megfigyelő küldöttség 2016-os parlamenti választásokról szóló zárójelentésében a médiával kapcsolatban tett ajánlások végrehajtására;
24. tudomásul veszi a kedvező gazdasági fejleményeket, ugyanakkor sürgeti az új kormányt, hogy hozzon intézkedéseket a költségvetési fenntarthatóság biztosítására, egyidejűleg erősítve a szociális jogokat és a fogyasztóvédelmet, valamint hajtson végre munkahelyeket teremtő és növekedést előidéző, továbbá változatosabb gazdaságot kiépítő további strukturális reformokat a vállalkozási és befektetési környezet javítása érdekében, többek között az informális szektort visszaszorító intézkedések révén, és ragaszkodik ahhoz, hogy az adóelkerüléssel szemben folytassanak hatékony küzdelmet; üdvözli a 19. tárgyalási fejezet megnyitását és határozottan úgy véli, hogy ez a legjobb ösztönző arra, hogy a kormány felgyorsítsa a társadalmi befogadás, valamint a szegénység és az informális szektor visszaszorítása terén végzett munkáját; kéri az állami kiadások észszerűsítését, valamint a jogállamiság és a szerződésérvényesítés megerősítésére irányuló erőfeszítések fokozását; felszólít a nagy külső egyensúlyhiány kezelésére, és az állami infrastrukturális beruházási projektek átértékelésére, amelyek megkérdőjelezzik a költségvetési fenntarthatóságot; felszólít, hogy további pénzügyi és nem pénzügyi jellegű intézkedések álljanak rendelkezésre a kkv-k támogatásához, és hogy a gazdaság serkentése érdekében ruházzanak be többet az innovációba és a fenntartható projektekbe; kéri, hogy javítsák a szociális párbeszédet;
25. megjegyzi, hogy miközben történt bizonyos előrelépés a közlekedési infrastruktúra fejlesztésében, ideértve a Délkelet-európai Közlekedési Megfigyelőközpont közreműködését is, a határokon átnyúló utak hiánya akadályozza a kereskedelmet és a turizmust; üdvözli a montenegrói vasúti ágazat liberalizálása érdekében eddig tett erőfeszítéseket; hangsúlyozza a szomszédos országokkal folytatott koordináció szükségességét és annak lehetővé tételét, hogy az infrastrukturális projektek esetében a tervezési folyamat részévé válhassanak;
26. hangsúlyozza, hogy a kis- és középvállalkozások ágazatát meg kell erősíteni, és hogy támogatást kell nyújtani e vállalkozások számára a jobb jogalkotás, a megfelelő finanszírozás, az iparpolitika végrehajtása és az informális gazdaság visszaszorítása révén, valamint kifejlesztve az országos szintű tevékenységet folytató társaságok elektronikus nyilvántartását;
27. megállapítja, hogy Montenegró árnyékgazdasága még mindig a teljes GDP nagy részét képezi; emlékeztet arra, hogy a kiterjedt informális gazdaság komoly akadályt jelet a vállalkozási tevékenység számára és a gazdasági növekedésnél, és felszólítja Montenegrót, hogy tegyen lépéseket az árnyékgazdaság arányának csökkentése érdekében;

28. aggodalommal jegyzi meg, hogy az IPA által finanszírozott egyes kapacitásépítési eredményeket nem használták ki vagy nem követték teljes mértékben a hatóságok; hangsúlyozza, hogy a pozitív eredmények elérése érdekében a hatóságoknak megfelelő személyzet rendelkezésre állását kell biztosítaniuk, el kell fogadniuk a szükséges jogszabályokat az eredmények használatának lehetővé tételéhez, és biztosítaniuk kell a szükséges önállóságot az újonnan létrehozott intézmények számára;
29. tudomásul veszi a munkanélküliségi ráta enyhe csökkenését; üdvözli a foglalkoztatás és a humán erőforrások fejlesztésére irányuló 2016–2020-as új nemzeti stratégiát és az ahhoz kapcsolódó 2016. évi cselekvési tervet; továbbra is aggasztónak tartja a fiatalok körében tapasztalható magas munkanélküliséget és az alacsony mértékű munkaerőmobilitást; felszólít proaktív munkaerőpiaci intézkedések meghozatalára a minőségi foglalkoztatás növelése és a nők, a veszélyeztetettek, a fogyatékkal élők és a fiatalok oktatás, pályaaorientáció, képzés, foglalkoztatás és munkajog révén történő támogatása érdekében; megismétli az olyan regionális ifjúsági kezdeményezésekben való aktív részvétel fontosságát, mint a Nyugat-Balkán Regionális Ifjúsági Együttműködési Irodája, ideértve a régióban a kapcsolatok fejlesztésére tervezett meglévő programokból származó előnyök kihasználását és az ifjúsági munkanélküliség kezelését is;
30. megjegyzi, hogy az oktatásra fordított állami kiadások továbbra is jóval alacsonyabbak az uniós átlagnál; hangsúlyozza a szükséges intézkedések bevezetésének szükségességét, különösen a gyermekgondozással és a beiskolázás előtti ellátással kapcsolatban, ahol sajnálatosan alacsony a beiratkozottak száma, és jóval a 2020-ra elérendő 95%-os uniós célkitűzés alatt van; úgy véli, hogy különös figyelmet kell fordítani arra, hogy több állami egyetem nem közelíthető meg a fogyatékkal élő emberek számára;
31. üdvözli a környezetről szóló új törvényt, valamint a környezettel és a klímaváltozással kapcsolatos uniós vívmányok átültetésére és végrehajtására irányuló nemzeti stratégiát és a hozzá kapcsolódó 2016–2020-as cselekvési tervet; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a végrehajtásra irányuló erőfeszítéseket, különösen a vízminőség, a természetvédelem és a hulladékgazdálkodás területén, valamint a kapcsolódó adminisztratív kapacitásokat valamennyi szinten; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy jelentős késedelem tapasztalható az „Ulcinj Salina”, lehetséges Natura 2000 terület megóvását illetően; kéri, hogy tegyenek további erőfeszítéseket az „Ulcinj Salina” biológiai sokféleségének megóvására és a tengerpart fenntartható fejlesztésére;
32. felszólítja az illetékes hatóságokat, hogy tegyék meg a szükséges védelmi és fenntartási intézkedéseket a Skadar-tóval kapcsolatosan, a tó ökológiai jellemzőinek, többek között ökológiai integritásának megőrzése érdekében; felszólítja a kormányt annak biztosítására, hogy a nemzeti parkok állami tulajdonú korlátolt felelősségű társaságokká való átalakítása védelmüket ne befolyásolja hátrányosan; aggodalmát fejezi ki a lehetséges Natura 2000 területként azonosított területek védelme kialakításában bekövetkezett jelentős késedelmek miatt; emlékeztet arra, hogy megfelelő és stratégiai környezeti hatásvizsgálatokat kell végezni, az uniós vívmányokkal és a nemzetközi normákkal összhangban;
33. hangsúlyozza a nemzetközi kötelezettségvállalások végrehajtásának szükségességét az éghajlatváltozás mérséklése területén; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a

kormány a Pljevlja II széntüzelésű erőmű fejlesztését tervezi, ami nincs összhangban a Párizsi Megállapodás keretében vállalt kötelezettségekkel;

34. elismeri az energia területén elért jó előrehaladást, ideértve a partnerországokkal való energiahálózati összekapcsolást is; felszólítja Montenegrót, hogy vezessen be jogszabályokat a harmadik energiaügyi csomag, különösen a megújulóenergia-irányelv végrehajtására; továbbra is aggodalmát fejezi ki a fenntarthatatlan vízenergia-fejlesztés miatt, és hogy ezen erőművek tervezése megfelelő környezeti hatásértékelés nélkül történik, és különösen amiatt, hogy nem veszik tekintetbe sem a biológiai sokszínűség védelmének szempontjait, sem hatásukat a védett területekre, holott ezt az uniós jogszabályok előírják; felszólítja az illetékes hatóságokat, hogy tartsák szigorú felügyeletük alatt a tengeri olaj- és gázmezők feltárását, és tegyenek meg minden védintézkedést az elfogadott jogszabályoknak, rendeleteknek és uniós vívmányoknak megfelelően;
35. a 2017-ben Olaszországban tartandó nyugat-balkáni csúcstalálkozó előkészítésének figyelembevételével felszólítja a montenegrói hatóságokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket a jogi és szabályozási intézkedések végrehajtására a közlekedési és az energiaágazatban (puha intézkedések), az Európai Unió kapcsolódási menetrendjének teljesítése céljából;
36. üdvözli Montenegro proaktív és folyamatos közreműködését és konstruktív szerepét a jószomszédi, valamint a regionális és nemzetközi együttműködésben; ösztönzi e tekintetben a további együttműködést; határozott elismerését fejezi ki Montenegrónak amiatt, hogy külpolitikáját továbbra is teljes mértékben az EU közös kül- és biztonságpolitikájához (KKBP) igazítja, ideértve a 2016/1671 tanácsi határozatot is, amely újból megerősítette az EU Oroszországgal szembeni korlátozó intézkedéseit; üdvözli Montenegro részvételét a KBVP keretében indított, az EU által vezetett küldöttségekben; sürgeti, hogy Montenegro továbbra is konstruktív módon és a jószomszédi kapcsolatok szellemében, a csatlakozási folyamat lehető legkorábbi szakaszában kezelje a még megoldatlan kétoldalú kérdéseket szomszédaival, többek között a Szerbiával és Horvátországgal fennálló megoldatlan határkijelölési kérdéseket; ismételten felhívja a hatóságokat, hogy segítsenek megoldani a volt Jugoszláv Szövetségi Szocialista Köztársaság (JSzSzK) jogutódlásával kapcsolatos ügyeket; üdvözli a Bosznia-Hercegovinával kötött határkijelölési megállapodást és a Koszovóval kötött határkijelölési megállapodás ratifikációját; kiemeli a határátlépés változtatásával kapcsolatos tárgyalások és a határforgalmi megállapodások folytatásának fontosságát; elismeri a szomszédos országokkal a sarajevói nyilatkozat alapján kialakult folyamat keretében folytatott együttműködést; sürgeti Montenegrót, hogy tartsa be a Római Statútum integritásáról szóló közös uniós álláspontot és a kiadatás tiltását érintő kétoldalú megállapodásokról szóló, kapcsolódó uniós vezérelveket;
37. megjegyzi, hogy bár nem a „nyugat-balkáni útvonalon” helyezkedik el, Montenegro továbbra is tranzitország marad a menekültek és a migránsok számára, akik többsége Szíriából érkezik; felszólítja a montenegrói hatóságokat annak biztosítására, hogy a migránsok és a menekültek menedékjog iránti kérelmet nyújthassanak be Montenegróban vagy átutazhassanak Montenegro területén, kezelésük pedig a nemzetközi és az uniós joggal összhangban történjen, ideértve a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi egyezményt és az Európai Unió Alapjogi Chartáját; üdvözli, hogy

elfogadták a schengeni cselekvési tervet és a migráció integrált kezelését célzó, a 2017–2020 közötti időszakra vonatkozó stratégiát;

38. felhívja a Bizottságot, hogy folytassa a migrációval kapcsolatos kérdésekben a nyugat-balkáni országokkal megkezdett munkát, hogy biztosítsa az uniós és nemzetközi normák követését; üdvözli az e tekintetben eddig elvégzett munkát;
39. üdvözli Montenegró aktív részvételét a Nyugat-Balkánról szóló 2016-os párizsi csúcson, különösen a kapcsolódási menetrend vonatkozásában; felszólítja a hatóságokat, hogy hajtsák végre az Albániával újonnan aláírt határátlépési megállapodást, és hajtsák végre a transeurópai hálózatokról szóló rendeletet a vasúti piachoz való nyílt hozzáférés engedélyezése és lehetővé tétele vonatkozásában; megjegyzi, hogy bár a montenegrói vasúti piac 2014 óta nyitva áll a verseny előtt, a magánüzemeltetők eddig még nem mutattak érdeklődést a piacra lépés iránt; felszólítja az új kormányt, hogy biztosítson nyitott vasúti piacot, teljes mértékben a vívmányokhoz igazított, átlátható pályahasználati díjakkal és kapacitás-felosztással;
40. üdvözli, hogy Montenegró NATO csatlakozási jegyzőkönyvét 2016 májusában a reformok végrehajtására irányuló montenegrói erőfeszítések elismeréseként aláírták és a NATO-tagok általi ratifikálása folyamatban van, mivel a NATO fontos tényezőnek számít a nyugat-balkáni stabilitás és béke biztosítása szempontjából; ösztönzi a az uniós NATO-tagokat, hogy kezeljék prioritásként a ratifikációs folyamatot, és ismerjék el, hogy a NATO-tagság Montenegró számára az ország euroatlanti integrációjának fontos, jelképes és stratégiai részét képezi; emlékeztet arra, hogy az uniós csatlakozási tárgyalások függetlenek a NATO-csatlakozási folyamattól;
41. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint Montenegró kormányának és parlamentjének.

ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

Az elfogadás dátuma	28.2.2017
A zárószavazás eredménye	+: 51 -: 7 0: 2
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Lars Adaktusson, Nikos Androulakis, Francisco Assis, Amjad Bashir, Mario Borghesio, Victor Boștinaru, Elmar Brok, Klaus Buchner, James Carver, Fabio Massimo Castaldo, Lorenzo Cesa, Javier Couso Permuy, Andi Cristea, Georgios Epitideios, Knut Fleckenstein, Anna Elżbieta Fotyga, Eugen Freund, Michael Gahler, Iveta Grigule, Sandra Kalniete, Manolis Kefalogiannis, Tunne Kelam, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Ryszard Antoni Legutko, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Andrejs Mamikins, Ramona Nicole Mănescu, Alex Mayer, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Tonino Picula, Kati Piri, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Sofia Sakorafa, Alyn Smith, Jordi Solé, Dubravka Šuica, Charles Tannock, László Tőkés, Ivo Vajgl, Johannes Cornelis van Baalen, Hilde Vautmans, Anders Primdahl Vistisen
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Angel Dzhambazki, Takis Hadjigeorgiou, Urmas Paet, Miroslav Poche, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Igor Šoltes, Eleni Theocharous, Bodil Valero, Željana Zovko

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

51	+
ALDE	Iveta Grigule, Urmas Paet, Jozo Radoš, Ivo Vajgl, Hilde Vautmans, Johannes Cornelis van Baalen
ECR	Amjad Bashir, Angel Dzhambazki, Anna Elżbieta Fotyga, Ryszard Antoni Legutko, Charles Tannock, Eleni Theocharous
PPE	Lars Adaktusson, Elmar Brok, Lorenzo Cesa, Michael Gahler, Sandra Kalniete, Manolis Kefalogiannis, Tunne Kelam, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Ramona Nicole Mănescu, Alojz Peterle, Cristian Dan Preda, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, László Tőkés, Željana Zovko, Dubravka Šuica
S&D	Nikos Androulakis, Francisco Assis, Victor Boștinaru, Andi Cristea, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Arne Lietz, Andrejs Mamikins, Alex Mayer, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Pașcu, Tonino Picula, Kati Piri, Miroslav Poche
Verts/ALE	Klaus Buchner, Barbara Lochbihler, Alyn Smith, Jordi Solé, Bodil Valero, Igor Šoltes

7	-
EFDD	James Carver
ENF	Mario Borghesio
GUE/NGL	Javier Couso Permuy, Takis Hadjigeorgiou, Sabine Lösing, Sofia Sakorafa
NI	Georgios Epitideios

2	0
ECR	Anders Primdahl Vistisen
EFDD	Fabio Massimo Castaldo

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás